

PLOEGERS OP DE CELTIC FIELDS

een verhaal uit de IJzertijd (500 jaar v. Chr.)

‘Laat mij maar ploegen. Gooi jij dan de rest van de rommel op de wal?’

Guno kijkt zijn jongere broer Otger aan. Die knikt. ‘Goed’.

Ze zijn samen aan het werk op het veld. De akker is veertig bij veertig meter in het vierkant, net als de andere velden er omheen. Als je in een boom klimt en over al die velden heen kijkt, zie je een regelmatig schaakbordpatroon.

Een honingraat of lappendeken. Tussen de velden hun nieuwe boerderij. De vorige was niet langer bewoonbaar.

De jonge werkers pakken het stevig aan. Guno loopt achter het eergetouw. Een dissel waaraan een hak bevestigd is. Een schuifploeg, waarmee hij de bovengrond loswoelt. De ploeg wordt getrokken door een rund. Het dier is nog jong. Langzaam trekt het de ploeg. Zonder haast.

Een paar dagen geleden hebben ze samen deze braakliggende akker afgebrand. Struiken heidevegetatie zijn door het vuur verzengd. De zodenlaag hebben ze naar de rand van de akker gezeuld en op de wal gegooid, die het vierkante veld omzoomt. Nu wordt de akker losgewoeld, eerst in oostelijke richting, dan nog een keer er overheen op westelijke koers.

Otger loopt achter Guno. Hij grijpt telkens links en rechts nog een stuk zode of een wortel, soms een steen. Brengt die naar de wal rondom de akker, die hoger en hoger wordt.

De zon brandt op de blote ruggen van de gebruijnde jongens. Ze zijn zonen van boeren die nu al honderden jaren op de Veluwe wonen.

Wanneer de akker doorploegd is wordt ze ingezaaid met emmertarwe, wikke of kleine tuinbonen.

Otger loopt, zijn armen vol, voor de zoveelste keer naar de wal. Het trekdier nadert eveneens de rand van het veld. Opeens begint het dier te loeien. Het trekt onrustig aan het eergetouw en staat ineens stil. Het bries en snuift.

Otger springt op de wal. Kijkt speurend rond. Wat maakt het beest plotseling zo opgewonden? Ook Guno klimt de wal op. ‘Zie jij wat?’

Allebei lopen ze het bos in dat naast de akker begint. Daar is geen pad.

Dicht struikgewas houdt hen tegen. Ze horen duidelijk geritsel in het bos.

Plotseling fluistert Otger: 'Guno, kijk, daar, een zwijn'. En ja, de zwarte snuit van een fors bosvarken steekt de struiken uit en twee kleine oogjes kijken hen aan. Het dier struint hier rond, op zoek naar wortels en knollen. Het heeft geen ploeg nodig om de grond los te woelen. Daar heeft een zwijn z'n snuit voor.

De jongens lachen. Guno pakt een boomtak en verkoopt het varken een klap op z'n kop. Het dier knort ontevreden, maar keert zich wel om. Verdwijnt brommend in de struiken.